

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **TEZMONT, spol. s r.o.**, se sídlem Vrázova 2199/59, Brno, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2017, č. j. JMK 119965/2017, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2018, č. j. 73 A 58/2017 - 50,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2018, č. j. 73 A 58/2017 - 50, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2017, č. j. JMK 119965/2017, sp. zn. S-JMK 106204/2017/OD/VW a rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 22. 5. 2017, č. j. ODSČ-90272/15-50, **se zruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je povinen uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 18.200 Kč, k rukám jejího zástupce Mgr. Václava Voříška, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Magistrát města Brna, odbor dopravněsprávních činností (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 22. 5. 2017, č. j. ODSČ-90272/15-50 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), rozhodl, že se žalobkyně jako provozovatel vozidla tovární značky Mercedes, registrační značky X, dopustila správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), neboť v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistila, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovené tímto zákonem. Porušení pravidel silničního provozu výše uvedeným vozidlem spočívalo v neoprávněném zastavení, tedy v porušení povinnosti dle § 27

odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu, mající znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podala žalobkyně odvolání. O odvolání rozhodl žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) tak, že odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II.

[3] Žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) se žalobkyně domáhala zrušení napadeného rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou rozsudkem ze dne 29. 6. 2018, č. j. 73 A 58/2017 - 50 (dále jen „napadený rozsudek“).

[4] Krajský soud neshledal důvodnou žalobní námitku týkající se nedostatečné identifikace právní povinnosti. Ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byla uvedena právní norma, která měla být porušena, i právní norma, dle které by mohl být řidič sankcionován. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zároveň obsahuje i označení místa, čas a způsob spáchání protiprávního jednání, což je dle krajského soudu dostatečné pro identifikaci právní povinnosti.

[5] K tvrzené neexistenci správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu krajský soud uvedl, že právní úprava před i po účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), je co do skutkových podstat shodná, a to i přes terminologicky upravená pojmosloví. Správní delikty jsou nyní považovány za přestupky. Uvedené jednání, jež je stěžovatelce vytýkáno, je však stále protizákonné a je nutné jej sankcionovat. Nebyl zde tedy důvod neaplikovat přechodná ustanovení zákona o přestupcích na protiprávní jednání spáchané žalobkyní.

[6] Krajský soud shledal nedůvodnou i námitku žalobkyně týkající se požadavku na přítomnost prvku zavinění jako znaku skutkové podstaty. Novela zákona o silničním provozu č. 183/2017 Sb. nabyla účinnosti, stejně jako zákon o přestupcích, dne 1. 7. 2017 a § 125f zákona o silničním provozu ve znění účinném před i po 1. 7. 2017 zakotvující objektivní odpovědnost provozovatele vozidla při spáchání přestupku řidičem vozidla nedoznal v tomto směru změn.

[7] V otázce posouzení absence zákonného ustanovení o uložené sankci ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně krajský soud uzavřel, že správní orgán prvního stupně správně zhodnotil právní úpravu účinnou v době spáchání přestupku a úpravu nyníjší. Druh a výměra sankce jsou v původní právní úpravě i nyníjší totožné a bylo tedy nutné aplikovat v daném případě úpravu účinnou v době spáchání správního deliktu. Původní úprava, na kterou odkazoval správní orgán prvního stupně, obsahovala v § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu jak druh sankce, konkrétně pokutu, tak v § 125c odst. 5 písm. g) téhož zákona i výměru sankce od 1.500 Kč do 2.500 Kč, tedy sankci zcela konkrétní.

[8] K námitce mimořádného snížení výměry pokuty krajský soud uvedl, že skutečnosti uváděné žalobkyní v žalobě nenaplňují důvody pro mimořádné snížení pokuty pod její spodní hranici.

[9] Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce, podle níž popis skutku nebyl ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně náležitě vymezen. Tento skutek byl totiž popsán řádně, stejně jako právní povinnost, k jejímuž porušení mělo dojít. Ve výroku rozhodnutí

pokračování

správního orgánu prvního stupně bylo uvedeno, že došlo k porušení povinnosti stanovené v § 27 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu, jaké znaky předmětného přestupku porušení těchto právních povinností naplnilo a na kterém místě byl přestupek spáchán. Skutek žalobkyně byl proto dle závěru krajského soudu dostatečně určité a nezaměnitelně popsán.

[10] Za neopodstatněnou nakonec krajský soud považoval i námitku prekluze odpovědnosti za předmětný protiprávní čin. Krajský soud dovodil, že v případě správního deliktu provozovatele vozidla spáchaného před účinností zákona o přestupcích se neuplatní nová právní úprava, neboť zánik trestnosti se posuzuje nadále podle zákona o silničním provozu, ve znění účinném před 1. 7. 2017, jak vyplývá i z přechodného ustanovení § 112 odst. 2 zákona o přestupcích.

III.

[11] Proti napadenému rozsudku se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) bránila kasační stížností. Navrhovala napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] V kasační stížnosti stěžovatelka uplatňovala shodné námitky jako v žalobě. Tvrdila, že nebylo dostatečně identifikováno porušení právní povinnosti. Dále uvedla, že ke dni rozhodování správního orgánu neexistovala skutková podstata správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, ve znění účinném před 1. 7. 2017. Namítala taktéž, že v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nebylo uvedeno ustanovení, dle kterého bylo rozhodováno o sankci uložené stěžovateli, a že správní orgán prvního stupně nepřihlédl k možnosti mimořádného snížení sankce. Podle stěžovatelky rovněž absentuje popis protiprávního jednání, kterého se měla dopustit. Stěžovatelka měla za to, že krajský soud uvedené otázky nesprávně právně posoudil.

[13] Závěrem kasační stížnosti vznesla stěžovatelka opětovně námitku prekluze odpovědnosti za přestupek. Namítala, že při použití právní úpravy prekluze obsažené v zákoně o přestupcích by její odpovědnost za skutek zanikla. Ustanovení § 112 odst. 2 zákona o přestupcích stěžovatelka považovala za rozporné s čl. 40 odst. 6 Listiny základní práv a svobod.

IV.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že tuto považuje za nedůvodnou. Jinak odkázal na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, na své vyjádření k žalobě, jakož i na napadený rozsudek krajského soudu.

V.

[15] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení formálních náležitostí kasační stížnosti. Kasační stížnost byla podána včas a směřuje proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo a jedná za ni advokát. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[16] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost je důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud se především zabýval spornou otázkou prekluze odpovědnosti za předmětný protiprávní čin, neboť v případě její důvodnosti by musel bez dalšího učinit závěr o nemožnosti postihu stěžovatelky za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, ve znění účinném před 1. 7. 2017.

[19] Stěžovatelka považovala posuzovaný skutek za prekludovaný z důvodu uplynutí promlčecí doby stanovené v zákoně o přestupcích, který je pro ni v tomto směru příznivější než úprava zániku odpovědnosti za správní delikt podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu účinného v době spáchání protiprávního činu. Přejícné ustanovení obsažené v § 112 odst. 2 věta druhá zákona o přestupcích, podle něhož odpovědnost za dosavadní jiný správní delikt nezanikne před uplynutím lhůt pro jejich projednání podle dosavadních zákonů, stěžovatelka pokládala za protiústavní.

[20] Kasační soud shledal tuto stěžovatelčinu námitku důvodnou. Shodnou otázkou se Nejvyšší správní soud zabýval již např. ve svém rozsudku ze dne 28. 8. 2020, č. j. 4 As 43/2020 - 42. Závěry v něm uvedené k otázce prekluze jsou plně použitelné i v projednávané věci, a proto kasační soud neshledal důvod se od nich nyní odchýlit.

[21] Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/2020, dospěl k závěru, že přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o přestupcích, ve znění jeho předchozího nálezu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, je v rozporu s čl. 40 odst. 6 větou druhou Listiny základních práv a svobod, a proto jej zrušil dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů, k čemuž došlo 21. 7. 2020.

[22] V odůvodnění nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/2020 odkázal Ústavní soud na svou předchozí judikaturu, v níž se uvádí, že čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle něhož se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, a pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější, dopadá i na správní trestání. Rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona by bylo pro pachatele příznivější, je přitom celkový výsledek z hlediska trestnosti, jehož by bylo při aplikaci toho či onoho zákona dosaženo, s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu je tedy pro pachatele příznivější tehdy, jestliže jeho ustanovení posuzována jako celek skýtají výsledek příznivější než právo dřívější. Dále Ústavní soud poukázal na právní názor vyslovený v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19, podle kterého úprava promlčení odpovědnosti za přestupek tvoří součást vymezení trestnosti ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Přejícné ustanovení obsažené v § 112 odst. 2 větě první zákona o přestupcích, které přikazovalo užít úpravu promlčení odpovědnosti za přestupky podle zákona o přestupcích i na činy spáchané před jeho účinností shledal rozporným s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, a proto je zrušil. Nelze mít tudíž pochybnosti o tom, že i aplikace zbytku § 112 odst. 2 zákona o přestupcích může vést ke zhoršení postavení pachatele, neboť k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny základních práv a svobod dojde i tehdy, byl-li pachatel potrestán za spáchání správního deliktu (nyní přestupku) přesto, že by odpovědnost za něj podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním rozhodnutí o něm, tedy že by správní delikt za užití nové právní úpravy byl již prekludován, a nová právní úprava obsažená v zákoně o přestupcích posuzovaná jako celek by tak nesporně byla pro pachatele příznivější než předchozí zákon.

[23] K takové situaci došlo i v posuzované věci, ve které byl projednáván správní delikt provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017. Odpovědnost pachatele za tento správní delikt podle uvedeného znění zákona o silničním provozu zanikla, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne,

pokračování

kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán, jak vyplývá z ustanovení § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017.

[24] V dané věci se správní orgán prvního stupně dozvěděl o správním deliktu dne 10. 6. 2014 z oznámení přestupku vozidlem Mercedes, reg. Zn. X a příkaz č. j. ODSČ-90272/15-19 (dále jen „příkaz“), kterým zahájil řízení o uvedeném správním deliktu, doručil stěžovatelce k rukám jejího zástupce ve stanovené dvouleté lhůtě dne 18. 6. 2015. Je tedy zřejmé, že podle předchozí právní úpravy k prekluzi odpovědnosti za správní delikt nedošlo.

[25] Ode dne 1. 7. 2017 je nutné předmětný skutek považovat za přestupek provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Tato novela zákona o silničním provozu navazovala na zákon o přestupcích, který nabyl účinnosti taktéž dnem 1. 7. 2017. Podle jeho § 30 písm. a) činí promlčecí doba jeden rok a podle písmena b) téhož ustanovení 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100.000 Kč. Při určení výše pokuty za přestupek provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu ve znění účinném od 1. 7. 2017 se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, avšak pokuta nepřevyšší 10.000 Kč, jak vyplývá z odstavce čtvrtého téhož ustanovení. Promlčecí doba u přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu ve znění účinném od 1. 7. 2017 je tedy roční a podle § 31 odst. 1 zákona o přestupcích počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku. Její běh se podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku, od něhož počíná běžet nová promlčecí doba. V posuzované věci však bylo řízení o správním deliktu provozovatele vozidla zahájeno zasláním příkazu, který byl doručen stěžovatelce dne 18. 6. 2015, tedy až po uplynutí roční promlčecí doby počítané od následujícího dne po spáchání přestupku, k němuž mělo dojít dne 26. 2. 2014. Roční promlčecí doba, po kterou nová právní úprava umožňuje postihnout pachatele za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu ve znění účinném od 1. 7. 2017, tedy v nyní posuzované věci marně uplynula ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[26] Je nepochybné, že nová právní úprava promlčecí doby obsažená v zákoně o přestupcích je z hlediska celkového výsledku pro stěžovatelku příznivější než předchozí úprava zániku odpovědnosti za správní delikt zakotvená v zákoně o silničním provozu účinném před 1. 7. 2017, neboť za použití současných pravidel je posuzovaný protiprávní čin prekludován. Proto s ohledem na zásadu zakotvenou v čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny základních práv a svobod a v § 2 odst. 1 zákona o přestupcích, podle níž se odpovědnost za přestupek či správní delikt posuzuje podle zákona účinného v době jeho spáchání nebo podle pozdějšího zákona, je-li to pro pachatele příznivější, jejíž aplikaci již v důsledku zrušujícího nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/2020 nebrání původní znění věty druhé § 112 odst. 2 zákona o přestupcích, je možné učinit závěr o zániku odpovědnosti stěžovatelky za předmětný skutek v důsledku uplynutí promlčecí doby.

[27] Žalovaný i krajský soud byli v době svého rozhodování vázáni původním zněním § 112 odst. 2 věty druhé zákona o přestupcích, a proto jim nelze vytýkat, že u stěžovatelky shledali možnost postihu za správní delikt provozovatele vozidla. Nicméně s ohledem na pozdější zrušení tohoto ustanovení, z něho vyplývající zánik odpovědnosti stěžovatelky za protiprávní čin a nutnost přihlídnout i v řízení o kasační stížnosti k této nové skutečnosti, byť se jedná o prolomení zásady zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle níž se při soudním přezkumu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2003, č. j. 7 A

146/2001 - 29, a ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 A 48/2002 - 98), shledal Nejvyšší správní soud napadený rozsudek nezákonným. Tím byl naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[28] S ohledem na výše uvedenou skutečnost, která brání dalšímu vedení řízení o přestupku vůči stěžovatelce, se Nejvyšší správní soud dále nezabýval jejími zbylými kasačními námitkami. S ohledem na nemožnost jejího postihu za přestupek by to totiž bylo bezpředmětné.

VI.

[29] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil napadený rozsudek. Jelikož by krajský soud v novém řízení nemohl učinit nic jiného, než zrušit obě rozhodnutí správních orgánů, zrušil kasační soud podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 věty první, odst. 3 a odst. 4 s. ř. s. rozsudek krajského soudu pro nezákonnost včetně rozhodnutí žalovaného i správního orgánu prvního stupně.

[30] Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o žalobě i o kasační stížnosti. O těchto nákladech rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka jako v řízení úspěšná účastnice má právo na náhradu nákladů řízení důvodně vynaložených v řízení proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl.

[31] Stěžovatelce předně náleží náhrada zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3.000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč. Celkem tedy 8.000 Kč.

[32] Dále náhrada nákladů řízení představuje odměnu za zastoupení advokátem za 3 úkony právní služby po 3.100 Kč, tj. 9.300 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] spočívajících v převzetí a přípravě zastoupení, sepisu žaloby, doplnění kasační stížnosti ze dne 1. 10. 2018 [§ 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu]. S tím souvisí též náhrada hotových výdajů za každý z těchto úkonů v souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu v rozsahu 3 x 300 Kč, tj. 900 Kč. Zástupce žalobce není plátcem DPH, proto se částka odměny a náhrady hotových výdajů o tuto částku nezvyšuje.

[33] Celkovou částku ve výši 18.200 Kč je žalovaný povinen uhradit k rukám stěžovatelčina zástupce v přiměřené lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. září 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu